

ZAKON**O DRUŠTVENIM ORGANIZACIJAMA I UDRUŽENJIMA GRADANA**

("Sl. glasnik SRS", br. 24/82, 39/83 - ispr., 17/84, 50/84, 45/85 i 12/89 i "Sl. glasnik RS", br. 53/93, 67/93, 48/94 i 101/2005 - dr. zakon)

I OSNOVNE ODREDBE**Član 1**

U ostvarivanju ustavom zajemčenih sloboda udruživanja, radni ljudi i građani slobodno i dobrovoljno se udružuju i osnivaju društvene organizacije i udruženja građana u skladu sa zakonom.

Član 2

Udruživanjem radnih ljudi i građana u društvene organizacije i udruženja građana doprinosi se daljem razvoju društveno-političkog sistema, stvaranju novih sadržaja i elemenata kojima se podstiče izgrađivanje čoveka kao slobodne i stvaralačke ličnosti u samoupravnom socijalističkom društvu.

Član 3

U društvenim organizacijama i udruženjima građana radni ljudi i građani, kroz različite oblike i sadržaje aktivnosti, ostvaruju svoje interese i usklađuju ih sa osnovnim ciljevima i principima samoupravnog društvenog sistema, učestvuju u ostvarivanju delegatskog sistema i doprinose izgradnji zajedništva, socijalističke etike, normi ponašanja i samoupravnih odnosa društva u celini i vrše određene društvene poslove.

Član 4

U društvene organizacije i udruženja građana radni ljudi i građani se udružuju u cilju razvijanja ličnih sklonosti i stvaralaštva u društvenim, humanitarnim, socijalnim, privrednim, tehničkim, naučnim, kulturnim, obrazovno-vaspitnim, sportskim i drugim aktivnostima, koje se ostvaruju u organizacijama udruženog rada, mesnim zajednicama i društveno-političkim zajednicama.

Član 5

Društvenu organizaciju i udruženje građana mogu da osnuju radni ljudi i građani.

Izuzetno od stava 1. ovog člana društvenu organizaciju mogu da osnuju i radni ljudi i građani organizovani u samoupravne organizacije i zajednice, društveno-političke i druge

društvene organizacije, kao i u društveno-političke zajednice. Na ovako osnovane društvene organizacije shodno se primenjuju odredbe ovog zakona.

Član 6

Radni ljudi i građani pod jednakim uslovima, utvrđenim statutom, mogu postati članovi društvene organizacije, odnosno udruženja građana.

Član 7

Društvena organizacija i udruženje građana samostalni su u ostvarivanju svojih ciljeva i zadataka koji su utvrđeni njihovim statutom.

Član 8

Društvena organizacija i udruženje građana može da vrši samo one aktivnosti kojima se ostvaruju ciljevi i zadaci utvrđeni njihovim statutom.

Član 9

Ako se udruživanjem radnih ljudi i građana ostvaruju takvi ciljevi i zadaci kojima se doprinosi ostvarivanju opštih ili širih društvenih interesa, odnosno ciljevi i zadaci od značaja za razvoj samoupravnih odnosa u društvu i ostvarivanje društveno-političkog sistema, u tom slučaju osniva se društvena organizacija.

Društvenim dogovorom mogu se bliže razraditi merila od kojih treba polaziti pri utvrđivanju postojanja obeležja društvene organizacije u smislu odredbe stava 1. ovog člana. U zaključivanju ovog dogovora učestvuju Izvršno veće Skupštine Socijalističke Republike Srbije, Republička konferencija Socijalističkog saveza radnog naroda i zainteresovane društveno-političke organizacije.

Član 10

Društvena organizacija i savez društvenih organizacija su društvena pravna lica.

Udruženje građana i savez udruženja građana su građanska pravna lica.

Svojstvo pravnog lica društvena organizacija, odnosno udruženje građana i njihovi savezi, stiču danom upisa u registar.

Član 11

Društvenom organizacijom, odnosno udruženjem građana upravljaju radni ljudi i građani - članovi, odlučivanjem na zborovima i drugim oblicima ličnog izjašnjavanja i putem delegata u organima tih organizacija i udruženja.

Upravljanje društvenom organizacijom i udruženjem građana mora biti utvrđeno tako da radni ljudi i građani što neposrednije ostvaruju svoja prava i interesu i da vrše kontrolu nad radom organa u toj organizaciji.

Član 12

Organ upravljanja u društvenoj organizaciji, odnosno odgovarajući organ u udruženju građana bira se na delegatskim osnovama i ima prava, dužnosti i odgovornosti utvrđene statutom ili drugim aktom o osnivanju organizacije, odnosno udruženja.

Mandat članova organa u društvenoj organizaciji i udruženju građana i način njihovog izbora utvrđuje se statutom.

Član 13

Organizacija, sastav i način rada kolektivnih organa u društvenoj organizaciji i udruženju građana uređuju se tako da se obezbeđuje kolektivni rad, odlučivanje i odgovornost i ravnopravnost članova tih organa u ostvarivanju njihovih prava, dužnosti i odgovornosti.

Član 14

Radi što potpunijeg ostvarivanja ciljeva i zadataka i neposrednjeg ostvarivanja svojih prava i obaveza, radni ljudi i građani mogu, u okviru društvene organizacije, odnosno udruženja građana, da organizuju podružnice, aktive, klubove, sekciјe i druge oblike unutrašnje organizacije, kao i delove te organizacije i udruženja.

Statutom društvene organizacije i udruženja građana može se predvideti da pojedini delovi organizacije, odnosno udruženja, organizovani u smislu stava 1. ovog člana, imaju svojstvo pravnog lica, ako u njima članovi ostvaruju određena prava, obaveze i odgovornosti i raspolažu sredstvima.

Član 15

Društvena organizacija i udruženja građana mogu da stiču i koriste sredstva i njima raspolažu za izvršenje poslova kojima se ostvaruju ciljevi i zadaci koji su utvrđeni statutom organizacije, odnosno udruženja.

Član 16

Društvena organizacija može, radi ostvarivanja svojih ciljeva utvrđenih statutom, da osnuje radnu organizaciju.

Društvena organizacija može, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno, privrednu i drugu društvenu delatnost da obavlja neposredno, u slučaju kad ne postoje uslovi za osnivanje radne organizacije zbog manjeg obima ili privremenog karaktera.

Društvena organizacija može, kad je to predviđeno njenim statutom, neposredno da obavlja privrednu i drugu društvenu delatnost samo radi ostvarivanja svojih ciljeva, pod uslovima utvrđenim zakonom.

Udruženje građana može neposredno da obavlja određenu privrednu i drugu društvenu delatnost samo u slučajevima i pod uslovima utvrđenim posebnim zakonom.

Član 17

Društvena organizacija i udruženje građana u ostvarivanju svojih ciljeva i zadataka ostvaruje saradnju sa društveno-političkim organizacijama i sa organima društveno-političkih zajednica.

U ostvarivanju svojih ciljeva i zadataka društvena organizacija i udruženje građana ostvaruju saradnju i sa organizacijama udruženog rada i drugim samoupravnim organizacijama i zajednicama i mogu samoupravnim sporazumima, odnosno ugovorima o toj saradnji na trajnijoj osnovi da uređuju međusobne odnose.

Član 18

Ako se na osnovu posebnog zakona ili odlukom skupštine društveno-političke zajednice donete na osnovu zakona, poveri društvenoj organizaciji ili udruženju građana da svojim aktima uređuje određene odnose od šireg interesa ili da rešava u pojedinačnim stvarima o određenim pravima i obavezama ili da vrši druga javna ovlašćenja, društvena organizacija, odnosno udruženje građana su dužni da svoju unutrašnju organizaciju urede tako da mogu u potpunosti da obavljaju poslove u skladu sa datim ovlašćenjima.

Član 19

Društvena organizacija, odnosno udruženje građana mogu se udruživati u saveze društvenih organizacija i saveze udruženja građana.

Savezi društvenih organizacija i savezi udruženja građana obrazuju se samoupravnim sporazumom koji zaključuju organizacije i udruženja na način utvrđen njihovim statutima.

Odredbe ovog zakona o društvenim organizacijama i udruženjima građana shodno se primenjuju na saveze društvenih organizacija i saveze udruženja građana, ako zakonom nije drugčije određeno.

Član 20

Organi društvene organizacije, odnosno udruženja građana su dužni da obezbede redovno i blagovremeno obaveštavanje članova organizacije i udruženja o svim značajnjim pitanjima ostvarivanja ciljeva i zadataka, koja su od interesa za ostvarivanje prava članova i odlučivanje.

Način i rokovi obaveštavanja, pitanja o kojima se članovi obaveštavaju i organi odgovorni za obaveštavanje uređuju se statutom i drugim opštim aktima društvene organizacije, odnosno udruženja građana.

Član 21

Društvene organizacije i udruženja građana imaju statute, a mogu imati i druge opšte akte kojima se uređuju pitanja unutrašnje organizacije rada i međusobni odnosi članova organizacije, odnosno udruženja.

Statut društvene organizacije, odnosno udruženja građana sadrži odredbe o: nazivu, sedištu i području na kome ostvaruje aktivnost organizacija, odnosno udruženje; ciljevima i sadržaju aktivnosti i poslova; oblicima i načinu organizovanja; članstvu u organizaciji, odnosno udruženju i njihovim pravima, obavezama i odgovornostima; organima u organizaciji, odnosno udruženju i njihovim pravima, dužnostima i odgovornostima; načinu izbora organa i trajanju mandata članova organa i nosilaca funkcija u organizaciji, odnosno udruženju; zastupanju i predstavljanju društvene organizacije, odnosno udruženja, pitanjima o kojima se članovi lično izjašnjavaju i način tog izjašnjavanja, obaveštavanju članova; vršenju nadzora nad radom organa; donošenju programa aktivnosti; sredstvima organizacije, odnosno udruženja; ostvarivanju opštenarodne odbrane i društvene samozaštite; načinu donošenja odluke o prestanku društvene organizacije, odnosno udruženja; načinu raspolaaganja sredstvima organizacije, odnosno udruženja u slučaju njenog prestanka; udruživanju u saveze organizacija, odnosno udruženja; načinu ostvarivanja javnosti rada; načinu donošenja izmena i dopuna statuta i donošenju drugih opštih akata organizacije, odnosno udruženja, kao i druge odredbe od značaja za ostvarivanje aktivnosti i međusobne odnose članova organizacije, odnosno udruženja.

Statut društvene organizacije, odnosno udruženja donose članovi ličnim izjašnjavanjem.

Odredbe stava 2. ovog člana shodno se primenjuju u pogledu sadržine samoupravnog sporazuma o osnivanju saveza društvenih organizacija, odnosno saveza udruženja građana.

Savez društvenih organizacija, odnosno savez udruženja građana može imati statut ako je to predviđeno samoupravnim sporazumom o udruživanju u savez.

Član 22

Rad društvene organizacije i udruženja građana je javan.

Organi društvene organizacije i udruženja građana su dužni da obezbede takav način rada koji će da omogući uvid u ostvarivanje ciljeva organizacije, odnosno udruženja i njihovu aktivnost i korišćenje sredstava.

Član 23

Društvena organizacija i udruženje građana i njihovi savezi obavezno se upisuju u registar.

U registar se upisuju i delovi društvene organizacije i udruženja građana za koje je statutom predviđeno da imaju svojstvo pravnog lica.

Podaci upisani u registar su javni.

Registar društvenih organizacija i udruženja građana kao i njihovih saveza, vodi organ uprave nadležan za unutrašnje poslove opštine na čijoj se teritoriji nalazi sedište organizacije, odnosno udruženja, odnosno saveza.

Član 24

Društvena organizacija, odnosno udruženje građana i njihovi savezi mogu da se učlanjuju u srodne međunarodne organizacije i udruženja, ako je to predviđeno statutom društvene organizacije, odnosno udruženja građana i ako se to ne protivi interesima zemlje.

Društvena organizacija, odnosno udruženje građana su dužni da učlanjivanje u međunarodnu organizaciju i udruženje prijave organu uprave kod koga su registrovani odmah, a najdocnije u roku od 15 dana, radi upisa u registar.

Član 25

Nadzor nad zakonitošću rada društvenih organizacija, odnosno udruženja građana vrše organi uprave koji vode registar društvenih organizacija, odnosno udruženja građana.

Član 26

Na društvene organizacije, udruženja građana i njihove saveze čiji je rad uređen posebnim zakonima, primenjuju se odredbe ovog zakona u pitanjima koja nisu uređena tim zakonima.

II NAČIN OSNIVANJA DRUŠTVENE ORGANIZACIJE I UDRUŽENJA GRAĐANA

1. Zajedničke odredbe

Član 27

Društvenu organizaciju, odnosno udruženje građana može da osnuje najmanje 10 radnih ljudi i građana.

Kad društvenu organizaciju osnivaju nepunoletna lica u njenom osnivanju učestvuje i Savez socijalističke omladine ili samoupravna organizacija i zajednica.

Radni ljudi i građani organizovani u samoupravne organizacije i zajednice, društveno-političke i druge društvene organizacije, kao i u društveno-političke zajednice osnivaju društvenu organizaciju saglasno svom statutu odnosno drugom opštem aktu i shodnom primenom odredaba ovog zakona o načinu osnivanja društvene organizacije.

Član 28

Osnivači društvenih organizacija i udruženja građana ne mogu biti lica prema kojima je izrečena mera bezbednosti zabrane javnog istupanja, ni lica osuđena za krivična dela ili na određene kazne koje imaju za pravnu posledicu osudu zabrane učestvovanja u osnivanju organizacije, odnosno udruženja, dok ta mera odnosno posledica traje.

Član 29

Ne može da se osnuje, odnosno zabraniće se rad društvene organizacije, odnosno udruženja građana, ako se sloboda udruživanja koristi radi:

- rušenja osnova socijalističkog samoupravnog demokratskog uređenja utvrđenog ustavom,
- ugrožavanja nezavisnosti zemlje,
- kršenja ustavom zajemčenih sloboda i prava čoveka i građanina,
- ugrožavanja mira i ravnopravne međunarodne saradnje,
- vršenja pritiska na građane u pogledu njihovog nacionalnog opredeljenja,
- raspirivanja nacionalne, rasne i verske mržnje ili netrpeljivosti,
- podsticanja vršenja krivičnih dela, ili
- ako se sloboda udruživanja koristi na način kojim se vređa javni moral.

Rad društvene organizacije, odnosno udruženja građana zabraniće se ako se organizacija, odnosno udruženje učlani u međunarodnu organizaciju, ili udruženje u čijem je radu obuhvaćena neka od delatnosti iz stava 1. ovog člana ili ako sa takvim organizacijama, odnosno udruženjima sarađuje.

Član 30

Društvena organizacija, odnosno udruženje građana osniva se na osnivačkoj skupštini.

Na osnivačkoj skupštini osnivači donose odluku o osnivanju i statut društvene organizacije, odnosno udruženja građana.

Član 31

Odluka o osnivanju društvene organizacije, odnosno udruženja građana sadrži:

- imena osnivača, a ako u osnivanju učestvuju i radni ljudi i građani preko svojih samoupravnih organizacija i zajednica i naziv tih organizacija, odnosno zajednica,
- naziv društvene organizacije, odnosno udruženja građana,
- osnovne ciljeve udruživanja,
- sedište društvene organizacije, odnosno udruženja građana,
- ime lica koje će vršiti poslove koji se odnose na upis društvene organizacije, odnosno udruženja građana u registar.

2. Registracija društvenih organizacija i udruženja građana

Član 32

Zahtev za upis u registar društvene organizacije, odnosno udruženja građana podnosi osnivač. Osnivač je dužan da zahtev za upis društvene organizacije, odnosno udruženja građana podnese u roku od 15 dana od dana donošenja odluke o osnivanju društvene organizacije, odnosno udruženja građana.

Uz zahtev za upis u registar društvene organizacije, odnosno udruženja građana podnosi se odluka o osnivanju, zapisnik sa sednice osnivačke skupštine, statut u dva primerka.

U postupku registracije društvene organizacije, nadležan organ za vođenje registra, može zatražiti mišljenje Socijalističkog saveza radnog naroda Srbije o tome da li takav oblik udruživanja radnih ljudi i građana ima obeležja društvene organizacije u smislu odredaba člana 9. ovog zakona.

Član 33

U registar se upisuje osnivanje i prestanak rada društvene organizacije i udruženja građana, kao i podaci koji se odnose na: naziv i sedište organizacije, odnosno udruženja; ciljeve i zadatke udruženja; organizaciju i organe u organizaciji, odnosno udruženju i lice ovlašćeno za zastupanje organizacije, odnosno udruženja.

Sve promene iz stava 1. ovog člana upisuju se u registar.

Izvršno veće Skupštine Socijalističke Republike Srbije, donosi propise kojima se bliže uređuje vođenje, sadržina registra, način upisa i isprave koje se prilažu uz zahtev za upis u registar.

Član 34

Nadležni organ za vođenje registra dužan je da u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva za upis odluči o upisu u registar.

Ako organ iz stava 1. ovog člana nađe da statut društvene organizacije, odnosno udruženja građana nije u skladu sa zakonom, upozoriće na to podnosioca zahteva i odrediti mu rok u kojem je dužan da uskladi statut sa zakonom. Taj rok ne može biti kraći od 15 dana niti duži od tri meseca.

Ako organ iz stava 1. ovog člana nađe da društvena organizacija ili udruženje građana nije osnovano u skladu sa zakonom, a u roku iz stava 2. ovog člana nije postupljeno po njegovim primedbama doneće rešenje o odbijanju zahteva za upis u registar.

Član 35

Društvena organizacija i udruženje građana mogu početi sa radom danom upisa u registar.

O upisu u registar nadležni organ za vođenje registra donosi rešenje.

Rešenje o upisu u registar sadrži: datum upisa i redni broj registra pod kojima je upis izvršen, naziv društvene organizacije, odnosno udruženja građana, osnovni sadržaj poslova i aktivnosti, sedište i područje na kome deluje.

Rešenje o upisu u registar društvene organizacije, odnosno udruženja građana koje je osnovano suprotno odredbama ovog zakona ništavo je.

Član 36

Društvena organizacija, odnosno udruženje građana, koje vrši izmenu ili dopunu statuta, odnosno druge promene iz člana 33. ovog zakona, dužno je da u roku od 30 dana od dana izvršene promene, podnese zahtev za upis promene u registar. Uz zahtev se podnosi i odluka o izmenama i dopunama statuta, zapisnik o prihvatanju odluke i drugi podaci.

III SREDSTVA DRUŠTVENIH ORGANIZACIJA I UDRUŽENJA GRAĐANA

Član 37

Društvena organizacija, može sticati sredstva odnosno određena prava na sredstva i tim sredstvima, kao društvenim, koristi se za ostvarivanje svojih ciljeva utvrđenih statutom i njima raspolagati saglasno statutu i zakonu.

Član 38

Za ostvarivanje svojih ciljeva društvene organizacije mogu sticati stvari, novčana sredstva i materijalna prava.

Sredstva iz stava 1. ovog člana društvene organizacije stiču iz doprinosa svojih članova i iz drugih izvora na osnovu samoupravnog sporazuma, ugovora ili drugog pravnog posla, kao i na osnovu odluke državnog organa ili po sili zakona.

Društvene organizacije mogu, u skladu sa zakonom sticati sredstva i neposrednim obavljanjem privredne i druge društvene delatnosti.

Član 39

U pogledu sredstava, koja je doprinosima ili po drugom osnovu ostvarila, društvena organizacija i njeni članovi svoja prava, obaveze i odgovornosti ostvaruju u skladu sa:

- ovim zakonom, kao i drugim zakonima kojima su, u pogledu društvenih sredstava, uređena prava i obaveze društvenih organizacija, odnosno društvenih pravnih lica, i
- opštim aktima društvene organizacije, samoupravnim sporazumima i društvenim dogovorima koje je ta organizacija zaključila ili im je pristupila.

Član 40

Članovi društvene organizacije i njeni organi koriste sredstva u skladu sa njihovom prirodom i namenom i sa funkcijama i zadacima društvene organizacije, saglasno opštim aktima te organizacije.

Član 41

Opštim aktom društvene organizacije, uređuju se: način utvrđivanja namene sredstava; prava, obaveze i odgovornosti članova organizacije i organa u pogledu odlučivanja o korišćenju sredstava; obaveze i odgovornosti članova društvene organizacije i njenih organa u pogledu celishodnog korišćenja sredstava, savesnog rukovanja i brižljivog čuvanja sredstava; odgovornosti organa u organizaciji u pogledu odlučivanja o korišćenju sredstava; ovlašćenja pojedinih organa i način donošenja odluke u pogledu pribavljanja i raspolaganja sredstvima, kao i druga pitanja određena zakonom.

Član 42

U upravljanju sredstvima članovi društvene organizacije i njeni organi preduzimaju mere za društveno i ekonomski celishodno korišćenje sredstava, za sprečavanje i otklanjanje nezakonitosti i drugih društveno negativnih pojava u korišćenju i raspolaganju sredstvima.

Član 43

Opštim aktom društvene organizacije, u skladu sa statutom, utvrđuju se ovlašćenja pojedinih organa u društvenoj organizaciji i određuju granice tih ovlašćenja u pogledu raspolaganja sredstvima u pravnom prometu.

Član 44

Kad određena sredstva kojima upravljaju članovi društvene organizacije koristi radna zajednica, samoupravnim sporazumom kojim se uređuju odnosi između društvene organizacije i radne zajednice, u skladu sa statutom društvene organizacije, utvrđuju se prava, obaveze i odgovornosti radnika u radnoj zajednici u pogledu korišćenja i raspolaganja tim sredstvima.

Član 45

Društvena organizacija može statutom predvideti slučajeve i uslove pod kojima se pojedine stvari mogu dati članu te organizacije na korišćenje, ako je to neophodno radi ostvarivanja njenih ciljeva.

Član 46

Društvena organizacija može, pod uslovima i na način utvrđen opštim aktom, davanje nagrade, iz sredstava određenih za te namene, svojim članovima i drugim licima za njihov doprinos ostvarivanju ciljeva društvene organizacije.

Izuzetno, kada je to neophodno za ostvarivanje ciljeva društvene organizacije, statutom se može predvideti da se iz dela doprinosa članova društvene organizacije, izdvajaju sredstva za davanje određenih pogodnosti članovima te organizacije.

Član 47

Društvena organizacija može stvar koju privremeno ne koristi dati na privremeno korišćenje drugom društvenom pravnom licu, građanskom pravnom licu ili građaninu.

Zavisno od prirode stvari, opštim aktom društvene organizacije utvrđuje se vreme do kog se stvar može dati na privremeno korišćenje, način njenog korišćenja i drugi uslovi pod kojima se ona daje na privremeno korišćenje.

Član 48

Društvena organizacija pokretnu stvar može prodati građanskom pravnom licu ili građaninu putem javnog nadmetanja. Ako se ta stvar ne može prodati putem javnog nadmetanja, ona se može otuđiti iz društvene svojine i neposrednom pogodbom.

Društvena organizacija može nepokretnosti preneti na drugo društveno pravno lice ili otuđiti iz društvene svojine u skladu sa posebnim propisima.

Odredba stava 1. ovog člana u pogledu javnog nadmetanja ne odnosi se na stvari koje društvena organizacija iz člana 16. ovog zakona, stavlja u pravni promet u okviru neposrednog obavljanja privredne i druge društvene delatnosti.

Član 49

Organi u društvenoj organizaciji dužni su da, na način i u rokovima utvrđenim samoupravnim opštim aktom društvene organizacije, obaveštavaju svoje članove o pribavljanju, korišćenju i raspolaganju sredstvima u organizaciji.

Rokovi iz stava 1. ovog člana ne mogu biti duži od jedne godine.

Član 50

Članovi društvene organizacije ostvaruju kontrolu pribavljanja, korišćenja i raspolaganja sredstvima u organizaciji na način utvrđen statutom i drugim opštim aktima društvene organizacije.

Organi društvene organizacije dužni su da članu organizacije koji im se obrati omoguće uvid u korišćenje i raspolaganje sredstvima, na način utvrđen opštim aktom društvene organizacije.

Član 51

Društvene organizacije vode knjigovodstvo i vrše obračunavanje amortizacije, otpis vrednosti sredstava i revalorizaciju sredstava, u skladu sa posebnim zakonom.

Član 52

Kad društvena organizacija prestane sa radom, sredstva koja ostanu posle podmirenja obaveza te organizacije prenose se na društveno pravno lice određeno statutom društvene organizacije.

Član 53

Udruženja građana, kao građanska pravna lica stiču u svojinu sredstva od članarine, poklona i na drugi način utvrđen zakonom.

Član 54

U slučaju prestanka udruženja građana sa njegovom imovinom postupa se u skladu sa statutom tog udruženja.

IV OBAVLJANJE PRIVREDNE I DRUGE DRUŠTVENE DELATNOSTI U DRUŠTVENIM ORGANIZACIJAMA

Član 55

Samoupravnim sporazumom mogu se bliže razraditi merila za utvrđivanje uslova u smislu odredbe člana 16. stav 2. ovog zakona. U zaključivanju ovog sporazuma učestvuje Privredna komora Srbije, samoupravne interesne zajednice u oblasti društvenih delatnosti i zainteresovane društvene organizacije, koje su obrazovane na nivou Republike.

Član 56

Regionalna privredna komora, odnosno Privredna komora Beograda, na čijem se području nalazi društvena organizacija, daje mišljenje o tome da li su ispunjeni uslovi za neposredno obavljanje privredne delatnosti u smislu odredbe člana 16. stav 2. ovog zakona, a za obavljanje određene društvene delatnosti mišljenje daje odgovarajuća samoupravna interesna zajednica.

Član 57

Opštinski organ uprave, nadležan za poslove privrede, odnosno odgovarajuće društvene delatnosti, po prethodno pribavljenom mišljenju privredne komore i samoupravne interesne zajednice iz člana 56. ovog zakona, utvrđuje da li su ispunjeni uslovi za neposredno obavljanje privredne i druge društvene delatnosti od strane određenih društvenih organizacija u smislu člana 16. ovog zakona.

Član 58

Za neposredno obavljanje privredne i druge društvene delatnosti u društvenoj organizaciji, moraju biti ispunjeni uslovi koji su propisani za obavljanje takve delatnosti u organizacijama udruženog rada, ako zakonom nije drugčije određeno.

Društvena organizacija ne može da otpočne obavljanje privredne, odnosno druge društvene delatnosti, niti da menja uslove njenog obavljanja ako nadležni organ nije doneo rešenje da su ispunjeni uslovi u pogledu tehničke opremljenosti i zaštite na radu, kao i drugi propisani uslovi.

Član 59

U sudske registar upisuje se privredna, odnosno druga društvena delatnost koju neposredno obavlja društvena organizacija, kao i drugi podaci koji su od značaja za pravni promet u obavljanju te delatnosti.

Društvena organizacija neposredno može obavljati samo one delatnosti koje su upisane u sudske registar.

Član 60

Privredna, odnosno druga društvena delatnost u društvenoj organizaciji može se neposredno obavljati radom samih članova organizacije, kao i radom radnika koji su zasnovali radni odnos u toj organizaciji.

Radnici koji obavljaju privrednu ili drugu društvenu delatnost u društvenim organizacijama, obrazuju jednu ili više radnih zajednica i imaju položaj radnika radne zajednice koja obavlja poslove za više osnovnih organizacija u sastavu radne organizacije.

Član 61

Kad se u društvenoj organizaciji neposredno obavlja privredna ili druga društvena delatnost radom radnika koji su zasnovali radni odnos u toj organizaciji, samoupravnim sporazumom između društvene organizacije i radne zajednice uređuje se naročito: privredne, odnosno druge delatnosti koje će radna zajednica vršiti; ovlašćenje radne zajednice u pogledu upravljanja poslovima i korišćenja sredstava u vezi sa vršenjem tih poslova; osnovi i merila sticanja dohotka radne zajednice osnovni uslovi u pogledu strukture radnih mesta i kvalifikacione strukture kadrova radne zajednice; programiranje rada u obavljanju delatnosti u vezi ostvarivanja ciljeva društvene organizacije; izveštavanje organa u društvenoj organizaciji o ostvarivanju zadataka u vršenju delatnosti; odgovornost radne zajednice za vršenje delatnosti; način rešavanja međusobnih sporova; način ostvarivanja koordinacije u radu između organa društvene organizacije i radne zajednice.

Član 62

U obavljanju privredne, odnosno druge društvene delatnosti, društvena organizacija može da ostvaruje saradnju sa radnim organizacijama i drugim samoupravnim organizacijama i zajednicama i da u ostvarivanju te saradnje samoupravnim sporazumima i ugovorima uređuje međusobne odnose.

Član 63

Statutom društvene organizacije određuje se inokosni organ, odnosno predsednik kolegijalnog organa u društvenoj organizaciji ili radnik sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima u radnoj zajednici, koji će zastupati društvenu organizaciju u obavljanju privrednih, odnosno drugih društvenih delatnosti.

Ovlašćenja zastupnika, iz stava 1. ovog člana, odnosno ograničenja njegovih ovlašćenja, upisuju se u sudski registar.

Član 64

Sredstva ostvarena obavljanjem privredne, odnosno druge društvene delatnosti, društvene organizacije posebno iskazuju u finansijskom planu i završnom računu.

V PRESTANAK DRUŠTVENE ORGANIZACIJE I UDRUŽENJA GRAĐANA

Član 65

Društvena organizacija i udruženje građana prestaje:

1. odlukom društvene organizacije, odnosno udruženja građana;
2. ako se broj članova društvene organizacije, odnosno udruženja građana smanji ispod broja određenog za osnivanje organizacije, odnosno udruženja;
3. ako je društvenoj organizaciji, odnosno udruženju građana zabranjen rad iz razloga utvrđenih u članu 29. ovog zakona;
4. ako se utvrdi da je društvena organizacija, odnosno udruženje građana prestalo sa radom.

Okolnosti iz tačke 4. stav 1. ovog člana utvrđuje organ nadležan za registraciju, na predlog društveno-političke organizacije ili organa uprave.

Organ nadležan za registraciju utvrđuje i okolnosti iz tačke 2. stav 1. ovog člana.

Član 66

U slučaju prestanka društvene organizacije, odnosno udruženja građana po osnovu člana 65. stav 1. tač. 1., 2. i 3. ovog zakona, lice, koje je zastupalo društvenu organizaciju, odnosno udruženje građana, dužno je da u roku od 15 dana, izvesti o tome nadležni organ, radi brisanja društvene organizacije, odnosno udruženja građana iz registra.

Član 67

Rešenje o zabrani rada društvene organizacije, odnosno udruženja građana po odredbama člana 29. ovog zakona, donosi organ nadležan za registraciju.

Žalba protiv rešenja iz stava 1. ovog člana ne odlaže izvršenje, a društvena organizacija, odnosno udruženje građana, dužno je da obustavi rad danom dostavljanja prvostepenog rešenja.

Ako društvena organizacija neposredno obavlja privrednu ili drugu društvenu delatnost, primerak prvostepenog rešenja o zabrani rada, istovremeno dostavlja se sudu kod koga je upisano obavljanje te delatnosti.

Član 68

Društvena organizacija, odnosno udruženje građana brisaće se iz registra ako su nastupile okolnosti iz člana 65. ovog zakona, kao i u slučajevima kad se sudskom odlukom utvrdi ništavost upisa osnivanja društvene organizacije, odnosno udruženja građana.

Ako je društvena organizacija neposredno obavljala i privrednu ili drugu društvenu delatnost, o brisanju te organizacije iz registra, istovremeno se obaveštava i sud kod koga je upisano obavljanje te delatnosti.

VI UDRUŽENJA STRANACA

Član 69

Stranci koji borave u Socijalističkoj Republici Srbiji osnivaju udruženja pod uslovima i na način utvrđen saveznim propisima.

Odobrenje za osnivanje udruženja stranaca čije će se delovanje obavljati na celoj teritoriji Socijalističke Republike Srbije ili na teritoriji Socijalističke Republike Srbije van teritorija socijalističkih autonomnih pokrajina, ili na teritoriji Socijalističke Republike Srbije van teritorija socijalističkih autonomnih pokrajina i na teritoriji jedne od socijalističkih autonomnih pokrajina, daje Republički sekretarijat za unutrašnje poslove.

Član 70

Protiv rešenja o odbijanju zahteva za izdavanje odobrenja za osnivanje udruženja stranaca, odnosno rešenja kojim se zabranjuje rad udruženja stranaca, može se izjaviti žalba Izvršnom veću Skupštine Socijalističke Republike Srbije.

Protiv rešenja o odbijanju žalbe iz stava 1. ovog člana ne može se voditi upravni spor.

Član 71

Udruženje stranaca upisuje se u registar udruženja stranaca.

Registar udruženja stranaca vodi republički, odnosno pokrajinski organ uprave koji je izdao odobrenje za osnivanje udruženja stranaca.

Pokrajinski organ uprave koji vodi registar udruženja stranaca dužan je da o izvršenom upisu u registar udruženja stranaca obavesti Republički sekretarijat za unutrašnje poslove.

Ovlašćuje se republički sekretar za unutrašnje poslove da po pribavljenom mišljenju pokrajinskog sekretara za unutrašnje poslove, propiše način vođenja i obrasce registra udruženja stranaca.

VII KAZNENE ODREDBE

Član 72*

Novčanom kaznom do 1.500.000 dinara, kazniće se za privredni prestup društvena organizacija ako neposredno obavlja privrednu ili drugu društvenu delatnost kada obavljanje te delatnosti nije neposredno povezano sa ostvarivanjem ciljeva te organizacije utvrđenih statutom (član 16. stav 3).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u društvenoj organizaciji novčanom kaznom do 150.000 dinara.

Član 73*

Novčanom kaznom do 900.000 dinara kazniće se za prekršaj udruženje građana ako obavlja privrednu ili drugu društvenu delatnost protivno odredbi člana 16. stav 4. ovog zakona.

Član 74*

Novčanom kaznom do 900.000 dinara kazniće se za prekršaj društvena organizacija, odnosno udruženje građana:

1. ako u roku od 15 dana od dana učlanjivanja u međunarodnu organizaciju ili udruženje ne podnese prijavu nadležnom organu uprave radi upisa u registar (član 24. stav 2);
2. ako u roku od 30 dana od dana izvršene promene ne podnese zahtev za upis izvršenih promena (član 36).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, novčanom kaznom do 45.000 dinara kazniće se i odgovorno lice u društvenoj organizaciji, odnosno udruženju građana.

Član 75*

Novčanom kaznom do 1.000.000 dinara, kazniće se za privredni prestup društvena organizacija ako otpočne obavljanje privredne delatnosti, odnosno druge društvene delatnosti ili izmeni uslove obavljanja delatnosti pre nego što nadležni organ doneše rešenje da su ispunjeni uslovi u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu ili drugi propisani uslovi (član 58. stav 2).

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u društvenoj organizaciji novčanom kaznom do 100.000 dinara.

Član 76*

Novčanom kaznom do 300.000 dinara, kazniće se za prekršaj društvena organizacija:

1. ako stvar daje članu društvene organizacije na trajno ili privremeno korišćenje van slučajeva i uslova predviđenih statutom organizacije (član 45);

2. ako daje nagrade protivno odredbi člana 46. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u društvenoj organizaciji novčanom kaznom do 25.000 dinara.

Član 77*

Novčanom kaznom do 300.000 dinara kazniće se za prekršaj društvena organizacija ako u obavljanju privredne, odnosno druge društvene delatnosti ne upiše u sudski registar ovlašćenja svog zastupnika ili ograničenja njegovih ovlašćenja (član 63. stav 2).

Član 78*

Novčanom kaznom do 45.000 dinara, kazniće se za prekršaj:

1. lice koje vrši aktivnosti društvene organizacije, odnosno udruženja građana pre njihovog upisa u registar (član 35. stav 1);
2. lice koje je zastupalo društvenu organizaciju odnosno udruženje građana ako o prestanku rada društvene organizacije, odnosno udruženja građana ne izvesti nadležni organ u roku od 15 dana (član 66).

Ako je usled prekršaja iz stava 1. ovog člana, došlo do ugrožavanja javnog reda i mira ili bezbednosti učinilac će se kazniti kaznom zatvora do dva meseca.

VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 79

Društvene organizacije i udruženja građana, osnovani po dosadašnjim propisima, nastavljaju rad po tim propisima, i dužni su da svoje statute i druga opšta akta usaglase sa odredbama ovog zakona, najdocnije do 31. decembra 1984. godine.

Društvene organizacije koje su osnovane saglasno čl. 5. stav 2. i 27. stav 3. ovog zakona, dužne su da svoje statute i druga opšta akta usaglase sa odredbama ovog zakona najdocnije do 31. maja 1985. godine.

Član 80

Postojeći savezi i drugi oblici udruživanja društvenih organizacija i udruženja građana, u postupku usklađivanja svojih opštih akata sa odredbama ovog zakona, urediće i pitanja koja se odnose na prava i obaveze članova u pogledu sredstava kojima raspolaže savez ili drugi oblik udruživanja.

Član 81

Odredbe člana 1, čl. 6, 10, 15, člana 19. stav 1, člana 22. stav 1, člana 23. st. 1. i 3, čl. 24, 28. i 29, člana 35. stav 1, čl. 37, 65. stav 1. tačka 3, čl. 69, 70, 71, člana 74. stav 1. tačka 1. i stav 2. ovog zakona primenjuju se na osnovu člana 300. stav 1. tačka 2. Ustava Socijalističke Republike Srbije jedinstveno na celoj teritoriji Republike.

Član 82

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o udruženjima građana ("Službeni glasnik SRS", br. 53/72 i 30/77).

Član 83

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Socijalističke Republike Srbije".